

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 44 1986 m. lapkričio mėn. 6 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

Reagan žmogaus teisių klausimu

Tarptautinėje spaudoje platų atgarsį rado Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento Reagan pareiškimai žmogaus teisių klausimu, padaryti Baltuosiuose Rūmuose priimant buvusį sovietų politinį belaisvį Yuri Orlovą.

Spauda vieningai pabrėžia, jog yra būdinga, kad prezidentas tuo klausimu kalbėjo kaip tik amerikiečių ir sovietų naujo viršūnių susitikimo išvakarėse. "Aš aiškiai pasakysiu Gorbačioviui, - pažymėjo prezidentas Reagan, - kad jei Sovietų Sąjungoje nepagerės žmogaus teisių padėtis, nebus įmanoma sudaryti palankių sąlygų įvairiom kitom problemom išspręsti.

Tikrai taikai įgyvendinti, - kalbėjo prezidentas, - nepakanka vien ginklų kontrolės: reikia taip pat, kad būtų gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės".

Sveikindamas Yuri Orlovą prezidentas pažymėjo, kad jis yra vienas tų asmenų, kurie daugiausiai pasitarnavo informuojant pasaulį apie sovietų vykdomus žmogaus teisių pažeidimus.

Orlovas iš savo pusės pilnai pritarė prezidento pareiškimam, išreikšdamas nuomonę, kad amerikiečiai neprivalėtų pasirašyti su sovietais susitarimo nusiginklavimo klausimu, jei sovietai neįsipareigos gerbti žmogaus teisių. Kaip

nusiginklavimas, taip ir žmogaus teisių įgyvendinimas sustiprintų tarptautinį saugumą.

Yuri Orlovo pagerbime Baltuosiuose Rūmuose, kaip jau minėjome, dalyvavo ir lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, kuris įteikė prezidentui Reagan sovietų kalinamų lietuvių sąžinės belaisvių sąrašą, prašydamas susitikime su Gorbačiovu iškelti kalinamų lietuvių išlaisvinimo klausimą. **LRTV**

BJELKE PETERSEN LAIMĖJO

Lapkričio 1 d. Queenslande buvo rinkimai. Premjeru Queenslande jau 18 metų yra Joh Bjelke Petersen, tautinės partijos lyderis. Šiuose rinkimuose jis vargiai galėjo laimėti, nes yra vyresnio amžiaus. Tačiau jis judrus, sumanus ir gyvas. Queenslando gyventojams jis yra geras ir bene geriausia sutvarkęs valstijos reikalus. Čia nėra streikų ir ne tokia didelė bedarbė. Jei kuris streikas pakyla, tuoj Bjelke jį sutvarko. Taip jis ir šiuos rinkimus triumfališkai laimėjo. Liberalai pagerino kiek savo padėtį, o darbiečiai turėjo nuostolio. Susirūpino ir federalinė darbiečių valdžia, kad sekančiuose rinkimuose neturėtų nuostolių.

Vokiečių dienraštis apie pabaltiečius

Apie pabaltiečių veiklą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje (ESBK) liepos 29 d. laidoje rašo įtakingas Vakarų Berlyno dienraštis Der Tagespiegel: "Nė viena ESBK konferencija ar žinovų susirinkimas nepraeina be Vakaruose gyvenančių Pabaltijo išėivių, kurie primena apie jų senojoje tėvynėje gyvenančių tautiečių nelaimę. Tai buvo įspūdingai parodyta pernai Ottawoje įvykusiame žmogaus teisių žinovų susirinkime ir šį pavasarį Berne, kur 35 ESBK dalyvaujančios valstybės nagrinėjo žmonių ryšių padėtį visoje Europoje".

"Ryšium su lapkričio 4 d. Vienoje prasidėsiančia 3-ja ESBK konferencija, pabaltiečiai išėiviai jau dabar vėl atkreipia dėmesį, kad su jais reikės skaitytis ir Vienos sostinėje", tęsia Der Tagespiegel. "Jie gali būti visiškai patenkinti dauguma Vakarų Europos valstybių, JAV ir Kanada. Dauguma šių valstybių niekad nepripažino prieš 46 metus įvykusios ir tarptautinę teisę pažeidusios (Pabaltijo valstybių) okupacijos; Romoje, Londone ir Vašingtone net veikia 'Pabaltijo atstovybės', kurių atstovus tenykštės vyriausybės pripažįsta kaip teisėtai atstovaujančius Sovietų Sąjungos okupuotas valstybes".

Anot vokiečių dienraščio, pabaltiečių išėivių veikla turi du tikslus: "Jie nori išvengti, kad Vakarai įprastų prie padėties, kuri tęsiasi be pasikeitimų jau 46 metus". Taip pat, "jie nori be atvangos informuoti pasaulio viešąją nuomonę, jog pabaltiečiai, kaip ir anksčiau, reikalauja, kad sovietai

gerbtų tautų laisvo apsisprendimo teises".

"Naujausiose dviejų pabaltiečių išėivijos periodinių leidinių laidoje - Vienoje išėinančiose Osnachrichten ir Dubendorfe prie Zuričo leidžiamoje lietuvių spaudos agentūros ELTOJE - pabaltiečiai nurodo, kad jų nelaisvus tautiečius sovietai naudoja kaip "patrankų pašarą" Afganistane ir 'bandymų kiaulytes' Černobyl srityje", rašo Der Tagesspiegel.

(ELTA)

Stelmužės ąžuolas Lietuvoje Imbrado apylinkėje. Manoma, kad jis turi 2.000 metų amžiaus. (T.Ž.)

SKOTŲ KATALIKŲ VYSKUPAS NEĮLEISTAS Į LIETUVĄ

Vyskupas Francis Thompson ne gavo sovietų leidimo aplankyti katalikų Lietuvoje, birželio 6 d. laidoje rašo laikraštis Scottish Catholic Observer. Vysk. Thomson buvo vienintelis katalikas Britų bažnyčios tarybos 19-os asmenų delegacijoje, kuri gegužės mėnesį lankėsi Sovietų Sąjungoje. Šiuo draudimu tiesioginiai pažeistas Helsinkio Aktas.

Leningrade vysk. Thompson aukojo Mišias vienoje iš miesto katalikų bažnyčių. Po Mišių moteris jam įteikė kaspinu perjuostą lelijų puokštę. Ant vienos kaspino pusės buvo lotyniškas užrašas, "Lithuania - Terra Mariana" - Lietuva - Marijos šalis, o kitoje pusėje vokiškai, "Mes visada jus mylime ir visad esame su jumis". Pasak vyskupo, ji aiškiai buvo Leningrade gyvenanti lietuvė.

Vysk. Thompson buvo leista apsilankyti Rygoje, kuri, jo žodžiais, yra vakarietiškas ir už Maskvą bei Leningradą "daug atviresnis" miestas. Rygoje veikia 47 bažnyčios, daugiau negu Maskvoje. Rygos seminarijoje mokosi 60 klierikų.

Skotų vyskupas apsvylė pravoslavų dvasiškių uždaru. Jis taip pat neturėjo progos susitikti su eiliniaisiais rusais. Jo buvusioje vyskupijoje gyvena daug lietuvių kilmės katalikų, informuoja laikraštis.

(ELTA)

VENECUELA UŽ PABALTIJĄ

Venecuelos krikščionių demokratų partijos centro komitetas vienbalsiai priėmė ir paskelbė rezoliuciją, kuria išreiškiamas solidarumas Pabaltijo tautom, pabrėžiant jų teisę gyventi laisvu ir nepriklausomu gyvenimu.

Rezoliucijoje pažymima, kad Venecuelos krikščionių demokratų partijos centro komitetas, turėdamas omeny trijų Pabaltijo valstybių su Sovietų Sąjunga pasirašytąsias taikos sutartis, kuriomis buvo užtikrintas jų teritorijų neliečiamumas, konstatuodamas, kad Lietuva, Latvija ir Estija priklausė Tautų Sąjungai, kad Helsinkio konferencijos baigiamasis aktas laidoja tautų apsisprendimo teisę, smerkia Molotovo ir Ribben tropo sutartį, kuria pasiremiant Sovietų Sąjunga okupavo ir jėga prisijungė tris Pabaltijo valstybes.

Venecuelos krikščionys demokratams, remdami pabaltiečių laisvės siekius, pažymi, kad Pabaltijo kraštų sunki dabartinė būklė turi būti svarstoma tarptautinėse konferencijose, skirtose patikrinimui, kaip yra vykdomi Helsinkyje prisiimti įsipareigojimai, ragina Venecuelos vyriausybę Pabaltijo kraštų klausimą pateikti svarstyti Jungtinių Tautų dekolonizacijos pakomisei, kaip savo laiką yra pasiūlęs Europos Parlamentas.

Tai pirmas kartas, kad didelė ir įtakinga Venecuelos politinė partija viešai išreiškia savo solidarumą Pabaltijo tautom ir paramą jų laisvės siekiams. (T.Ž.)

Latvijos kolonizacija ir rusifikacija

LATVIAI SAVO ŽEMĖJE VIRSTA MAŽUMA

Taip vadinamo Trečiojo pasaulio dekolonizacijos procesas beveik baigtas. Pokario metais visos kolonialinės valstybės sunyko. Jų kolonijų vietoje buvo sukurta dešimtys naujų didelių ir mažų valstybių. Tačiau tuo pačiu metu iškilė nauja kolonialinė didvalstybė - Sovietų imperija, apie kurios dekolonizaciją šiuo metu labai mažai tekalbama. Niekad amžių būvyje neturėjusios savo nepriklausomybės tautos, netgi to kiam momentui nepasiruošusios, gavo nepriklausomybę. Tuo pačiu metu prieš šimtus metų buvusios nepriklausomos valstybės neteko laisvės - buvo pavergtos. Ypač žiauri kolonizacija ir rusifikacija buvo ir tebėra vykdoma Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Bet jeigu prieš 7 metus įvykdyta Afganistano okupacija vis dar tebėra (ir tai labai gerai) aktuali tema tarptautinėse konferencijose, jei Afganistano laisvės kovotojai gauna iš kitų kraštų paramą ginklais, tai Pabaltijis beveik užmirštas. Pasaulinė spauda beveik nieko neraišo apie tų valstybių rusifikaciją, lyg tai būtų "normalus dalykas". Belieka pavergtoms tautoms pasiguosti savo tarpe.

Iš trijų Pabaltijo valstybių daugiausia surusinta ir kolonizuota yra Latvija. Mūsų broliai latviai ir jų veiksniai iševijoje, priešingai mūsų veiksniams, yra išstudijavę kiekvieną Latvijos žemės kampelį ir surinkę žinias apie kolonizaciją. Pasaulio laisvųjų latvių sąjunga neseniai išleido savo mokslininko Julijaus Kadelio (mirė šiais metais Miunsteryje, Vokietijoje) paruoštą studiją kalbamu reikalu. Jos pagrindinius duomenis paskelbė Vak. Vokietijoje leidžiamas metraštis "Acta Baltica", XXIV t. Su svarbiais duomenimis bei skaičiais susipažinkime.

Karo ir pokario metais Latvija neteko daugybės savo gyventojų žuvusiems kare, karo belaisviais, nukankintiems, deportuotiems, pasitraukusiems iš Latvijos. Latvijos kolonizacija pradėta tuojau karui pasibaigus, privežant rusų kolonistų, skiriant rusus valdininkais, įmonių vedėjais, kuriant didžiulę pramonę, apgyvendinant rusus pensininkus... Gyventojų skaičius vėl išaugo, pasiekė prieškarinį lygį, bet tautybių santykis skirtingas. 1979 m. surašymo metu priskaičiuota 2.502.816 gyventojų. Iš šio skaičiaus latvių buvo 1.344.105 (53,7%), rusų 821.464 (32,8%), gudų 111.505 (4,5%), ukrainiečių

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

66.703 (2,7%), lenkų 62.690 (2,5%). Taigi slavų tautybių gyventojų buvo 1.062.362, arba 41,5%. Pažymėtina, kad Latvijoje tada gyveno ir netoks jau mažas lietuvių skaičius - 37.818 (1,5%). Tai daugiausia autochtonai - senieji gyventojai.

Kuriant pramonę ir suvarant gyventojus į kolchozus bei sovchozus, vyko gyventojų bėgimas iš kaimų į miestus, kurie labai išaugo. Miestuose buvo 1.697.026 (apie 70%), kaimuose tik 805.790 (apie 30%) gyventojų. Bet miestų gyventojų tarpe latviai nebesudarė absoliutinės daugumos. Jų skaičius siekė 45,1%, o rusų buvo 40,27%. Visų slavų tautybių gyventojų skaičius miestuose jau turėjo absoliutinę daugumą - 51%.

Latvijos sostinė Ryga virto didmiesčiu su 828.518 gyventojų. Iš jų rusų buvo 382.049 (46,1%), kai latvių tik 317.546 (38,3%). Visų slavų tautybių gyventojų Rygoje skaičius siekė 56,74%.

Surusinti ir kiti Latvijos miestai. Iš jų rusiškiausias Daugpilis. Iš 115.742 jo gyventojų 68.079 (58,8%) buvo rusai, kai latvių buvo tik 14.616 (12,6%). Visų slavų % mieste siekė 81,8%.

Smarkiai surusintas ir Liepojos miestas. Iš jo 107.941 gyventojų 44.453 (41,2%) buvo rusai, 45.201 (41,9%) latviai. Visi Liepojos slavai sudarė 53,7% miesto gyventojų. Jelgavoje (Mintaujoje) vyrauja latviai (52,1%). Rusų priskaityta 33,2%, visų slavų tautybių gyventojų buvo 42,5%.

Gerokai surusinti ir kai kurie Latvijos rajonai. Juose esančių rusų procentinis skaičius šitaip atrodo: Rezeknė - 40,8%, Daugpilis - 38%, Ludza - 37,1%, Ryga - 28,8%, Preiļi - 27,9%, Jekabpils - 25,6%, Kraslava - 24,7%, Balvi - 22,6%.

Kiti rajonai kolonizacijos rusais mažiau paliesti. Štai ligi šiol išlikę latviškiausi rajonai pagal latvių tautybės gyventojų procentus: Ventpilis - 89,6%, Telsi - 88,4%, Kuldīga - 86,6%, Limbadž - 84,9%, Madona - 82,7%, Gulbenė - 79,9%, Valmiera - 78,9%, Saldus - 78,6%, Liepoja - 77,8%. Bet ir čia latvių skaičius pamažu krūta rusų ir kitų slavų naudai.

Kalbant apie Latvijos gyventojų tautinę sudėtį, mus domina ir lietuviai gyventojai Latvijoje, kurių priskaičiuotas ne taip jau mažas (37.818) skaičius. Žinoma, jų gyvena žymiai daugiau, tačiau didelė dalis jų greičiausiai užsirašė latviais ar lenkais bei gudais. Didžiausias lietuvių telkinys yra Rygos miestas - 6.797. Kituose miestuose priskaičiuotas toks lietuvių skaičius: Daugpilyje - 1.133, Liepojuje - 2.860, Jelgavoje - 985, Jūrmaloje - 527, Ventspilyje - 329, Rezeknėje - 117.

Kalbant apie rajonus, pastebima, kad daugiausia lietuvių gyvena prie Lietuvos sienos esančiame Bauskės rajone - 4281, (iš jų 539 Bauskės mieste). Liepojos rajone (su miestu) buvo 3.770 lietuvių, Dobelės - 2.486, Rygos r. 1.465, Saldus - 3.176, Stučkos - 1.606, Jakabpilio - 1.248, Kuldigos - 882, Aknīstos - 832, Daugpilio - 835, Tukumo - 677, Ogrės - 492. Kitur po mažiau.

Taigi skaičiai nėra labai maži, tačiau apie kokią Latvijos lietuvių tautinę veiklą nieko negirdėti. Reikia manyti, kad jie negali turėti nei savo mokyklų, nei organizacijų ar kitokių susivienijimų. Taigi jie yra pasmerkti tautinei mirčiai. Gal didžioji lietuvių dalis yra senieji gyventojai, bet kita dalis lietuvių Latvijoje, ypač jos miestuose, atsirado po II pasaulinio karo, ieškodami darbų pramonės įmonėse, ar norėdami išvengti deportacijos į Sibirą.

Šiuo metu Latvijos kolonizacija rusais ir kitų slavų tautybių žmonėmis gerokai sumažėjusi, bet nesustojusi, nes steigiant naujas pramonės įmones, vėl įvežami rusai, kaip "nepamainomi specialistai". Latvių skaičių mažina ir labai mažas gimimų skaičius - kaip ir nėra jų natūralaus prieauglio. Tuo tarpu kitų tautybių prieauglis yra didesnis. Lyginant 1959 ir 1979 m. (taigi dvidešimtmečio) gyventojų surašymo duomenis, visur pastebimas latvių mažėjimas. Tenka spėlioti, kad šiuo metu latvių tautybės gyventojai Latvijoje kažin ar besudaro absoliučią gyventojų daugumą. Taigi Latvija šiuo metu yra iš trijų Pabaltijo valstybių labiausia rusifikuotas kraštas. Gal būt čia buvo ir didžiausias spaudimas: Rusiją iš seno domino geri Latvijos uostai, tvirtas priėjimas prie Baltijos jūros.

NEPAVYKĘS LĒKTUVO PAGROBIMAS

TASS'o pranešimu, neskelbiant vietovės, Sovietų Sąjungoj nepavykusio lėktuvo pagrobimo metu žuvo du milicininkai, du keleiviai ir du bandė lėktuvą pagrobti, spėjama, narkomanai. Tikslesnės detalės nutylimos.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Į V Y K I A I

● **Saudi Arabijos** karalius pašalino iš pareigų alyvos ministrį Yamani. Jo vietoje paskyrė Nazer. Yamani jau seniai su karaliumi nelabai sutarė, o šį kartą karalius paskelbė, kad Yamani serga. Prie naujo alyvos ministro benzino kainos gali pasikeisti. Saudi Arabija yra didžiausias alyvos tiekėjas.

● **Pietų Korėjoje** streikuoja studentai. Policija juos vaiko net su dujomis, bet pasipriešinimas vyksta. Nemažai yra areštuotų. Streikuojantys studentai simpatizuoja komunistams.

● **Anglija** paskelbė, kad žvejonės riba nuo Falkland salų yra 200 mylių. Argentina sujudo ir reiškia protestą. Ši riba buvo 150 mylių, o dabar yra padidinama. Anglija paaiškino, kad tai yra sau gumo sumetimais.

● **Iš Honolulu** išplaukęs amerikiečių tanklaivis sprogo, bet įgula buvo išgelbėta Japonų laivo.

● **Miami, Floridoje**, pagauta didžiausia kokaino siunta 2.100 kg., kuri verta 500 mil. dolerių.

● **Prie Philadelphijos** rasta britų kareivio liekanos iš Amerikos revoliucijos laiku. Kareivis yra žuvęs prieš 200 metų.

● **Pripažįstama**, kad Waldheimas buvo įsivėlęs į nacių karo metu vykdytą operaciją Jugoslavijoje. Jis dabar yra išrinktas Austrijos prezidentu ir savo praeities neslepia. Kiek jis įsivėlęs, to dar niekas nežino.

● **Nikaragva** kreipėsi į Jungtines Tautas, kad aptartų Amerikos pagalbą sukilėliams. Jungtinių Tautų atstovas praneša, kad debatai tuo klausimu gali tuojau prasidėti.

● **Išsiveržė** didžiausias ugnikalnis Etna Sicilijos saloje. Jis visada gyvas, bet ne visada triukšmingas. Meta akmenis ir lavą nuo kalno ir grasina visus palaidoti.

● **Kestono Kolegijos**, Didžiojoje Britanijoje, patirtomis žiniomis, sovietinė valdžia vėl suėmė neoficialiosios baptistų religinės bendruomenės tarybos sekretorių Nikolaj Saturnin, nuteisdama jį trejus metus kalėti. 58-nerių metų amžiaus Nikolaj Saturnin už religinę veiklą jau yra iškalėjęs iš viso daugiau negu 20 metų. Sovietinė valdžia jį vis iš naujo įkalina, kad jis neturėtų galimybės tęsti religinės veiklos.

● **Čekoslovakijoje** jau yra surinkta daugiau negu keturiolika tūkstančių penki šimtai parašų po peticija prieš komunistinės valdžios rengiamą įstatymo projektą, pagal kurį yra numatoma liberalizuoti negimusios gyvybės panaikinimą - abortą. Po peticija pasirašo ne tik katalikai, bet taip pat protestantai ir jokiai religijai nepriklausantys asmenys.

● **Indijoje** susikovė dvi indų kiltys - Pathans ir Mohajirs. Žuvo 23 asmenys.

● **Japonijoje** 7 moterys pačios susidegino. Jos priklausė vienai religinei sektai, kurios kūrėjas mirė. Taip šios moterys pačios aukojosi už religijos kūrėją ir pajūrį susidegino.

● **Viktorijoje** streikuoja ligoninių slaugės. Kai kuriose ligoninėse patarnavimas labai blogas, o kai kurios ligoninės paleido į namus sveikstančius ligonius. Derybos eina su valdžios atstovais, bet kol kas dar nesutarta.

● **Australijoje** lankosi Izraelio prezidentas Herzog. Jis yra gimęs Airijoje, rabino šeimoje, mokėsi Talmudo, o vėliau studijavo teisę Londone. Karo metu tarnavo britų kariuomenėje ir po karo išvyko į Izraelį. Kurį laiką buvo Izraelio atstovu Jungtinėse Tautose. Australijoje jis nori užmegzti tampsnius prekybos ryšius.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOŠ LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKES AIDAI

TIKĖJIMO SVYRAVIMAS

Kaip jūros banguoja, taip banguoja ir žmonių gyvenimas. Buvo laikas, kai kilo į dangų gotikos bokštai, skambėjo Ave Marija, — nemirštanti giesmė. Vėl buvo laikas, kai buvo giljotina kapojamos galvos ir upės tekėjo krauju. Mūsų tėvynėje krauju tebeverda kancija, griauamos šventovės ar jos išjuokiamos ir paverčiamos ateistiniu muziejumi. Reiškia, šiandien vyksta religinis atoslūgis. Ne tik, kad Bažnyčia persekiojama, kaip komunistiniuose kraštuose, bet ir laisvuose Vakaruose, kur jokio persekiojimo nėra, religinis gyvenimas yra labai šaltas. Taip atrodo, kad paskutinis karas tarsis atnešė žmonijai kažkokį nusivylimą, gyvenimo panieką ar ką tai panašaus. Juk naujoji pokarinė karta yra visai kitokio gyvenimo būdo. Ji mėgsta triukšmą, mėgsta keistą ir sudarkytą apsirengimą, berniukai augina ilgus plaukus, barzdas, merginos visai nusikerpa plaukus ar kaip nors išsidažo, kad būtų kitaip. Tai visa rodo, kad žmogus yra pamėgęs kažkokį laukiniškumą. Savaimė suprantama, kad ir religinis momentas šitokiame chaose nėra gerbiamas. Užtat bažnyčioje jaunimo nėra. Dar kol pradžios mokykloje į bažnyčią eina su tėvais, bet jau iš mokyklos, taip ir iš bažnyčios.

Dar blogesnė ši padėtis yra pas mus išeivius. Svetimam krašte naujos gyvenimo sąlygos, o pradžioje dar sunkios. Tėvai neturėjo sąlygų vaikus tinkamai auklėti. Taip ir religiniu atžvilgiu vaikai išaugo be poterių ir maldų. Tik reta šeima dar vaikus mokino poterių ir religinės praktikos. Užtat pas mus nėra pašaukimų nei į kunigus, nei vienuolius ar vienuoles. Senoji karta išmiršta, o jaunoji į bažnyčią neina. Taip lietuviškose pamaldose žmonių perpūs sumažėjo ir jau bene netolimas laikas, kad jų visai nebereiks.

Kyla klausimas, kas toliau daryti, kur surasti išeitį. Jei ši nedalia būtų tik pas mus išeivius, tai gal greičiau surastume vaistus, bet ji yra visam pasauliui. Pavadinti tai religiniu atoslūgiu dar negana. Matyti, kad reikia pasauliui naujos idėjos, naujo vėjo, naujo šūkio, kuris vestų į naują gyvenimą. Pranciškų Asižietis anais laikais drąsiai išėjo rudine užsivilkęs į gatves ir paviliojo žmones. Joana Arkietė išjojo ant žirgo vaduot Prancūzijos, ir jai pavyko, nors buvo sudeginta ant laužo. Romas Kalanta išnešė šūkį "Laisvės Lietuvai" ir nebijojo ugnies. Jį pasekė Stonis ir dar keli. Lietuvos kankiniai vis kasdien garsiau šaukia: "Laisvės religijai". Jų balsas jau girdimas visam pasauliui. Tai turi išgirsti ir mūsų jaunimas. Lietuva šiame komunistų avangarde turi didelę rolę, kuri gali pakelti ne tik Lietuvą, bet ir visą pasaulį šviesesniajam gyvenimui.

pv.

Ruošiantis Lietuvos krikšto jubiliejui

ŠVENTUMAS IR ŠVENTIEJI

(Tęsinys)

Tik vienas Dievas tėra tobulai šventas, vis dėlto, išvestine prasme, žodį šventas taikome daiktams, vietoms, kai kurioms dienoms, pastatams ir žmonėms, kas tik turi ryšį su Dievu bei Jo garbinimu. Tą patį titulą taikome ir Bažnyčios vyriausiai galvai — popiežiui, vadindami jį šventuoju Tėvu, nes jis yra teisėtas šv. Petro ap. ipėdinis.

Gi kalbant apie Bažnyčią, ją taip pat vadiname šventa, nes tai viena jos pagrindinių žymių. Apaštalių tikėjimo išpažinime kalbame: "Tikiu į Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą"... Kristaus įsteigtoji visuotinė Bažnyčia yra šventa, nes teikia mums šventumui siekti priemonės maldą, sakramentus, ypač gi nuodėmių atleidimą per krikštą bei išpažintį ir eilę kitų būdų, k.a., artimo meilės darbų praktikavimą.

3. Toliau klausiamo, o kas gi

yra šventasis? Lietuvių Enciklopedija rašo sekančiai: "Šventasis Kat. Bažnyčios požiūriu yra Bažnyčios narys, kuris vykdydamas Dievo valią, gyvendamas ant žemės, praktiškai ypatingai vykde krikščioniškąsias dorybes ir savo darbais buvo panašus į Kristų. Įvykus jo užtarimu moksliskai patikrintiems stebuklams, Kat. Bažnyčia neklaidingu savo autoritetu skelbia, kad toks asmuo yra mielas Dievui, kuris per stebuklus paliudija kitiems Bažnyčios nariams jo šventumą. Tuo būdu šventasis pripažįstamas tarpininku ir užtarėju pas Dievą visų tų, kurie dar nėra pasiekę savo tikslo - vienybės su Dievu amžinoje laimėje. Šventasis yra regimas įrodymas, kad Dievas veikia savo Bažnyčioje ir todėl šventasis yra pavyzdys tikro krikščioniško gyvenimo".

Nors Dievas kviečia visus žmones į šventumą, tačiau tik labai ribotas asmenų skaičius pasiekia dvasinės tobulybės aukštumą. Be abejo, tokius asmenis Bažnyčia stato mums ypatingai sektais pa

vyzdžiais.

Kun. J. Petraitis MIC
(Bus daugiau)

ANILIONIS - SOVIETŲ APAŠTALAS

Religijos komisaras Lietuvoje Petras Anilionis praneša, kad ateinančiais metais, minint Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų, negali jokia grupė atvykti į Lietuvą, o taip pat negali iš Lietuvos išvykti kur nors kitur minėti šį jubiliejų. Tai praneša Anilionis Lietuvos vyskupams. Ir sakysim, kad Lietuvoje religija yra laisva ir nepersekiujama. Karalius Mindaugas ar Vytautas krikštijo Lietuvą, o Anilionis atkrikštija. Tai šitoks vyksta Lietuvos krikšto jubiliejus.

Popiežius pageidavo vykti į Lietuvą krikšto jubiliejui, bet Maskva pasakė, kad ne. Čia jau Anilionio galios neužteko.

Jei tu mažas, rėk ar nerėk, kad tau skauda, niekas tavęs negirdi. Minėk ar neminėk jubiliejų, bet vistiek tave naujai krikštys.

Vatikanas apie vysk. J. Steponavičių

Vatikano radijo dienraštis, kuris išeina italų, anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų, portugalų ir lenkų kalbomis, plačiai paminėjo Vilniaus apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus 75-kerių metų amžiaus sukaktį.

Cituodamas popiežiaus Jono Pauliaus II laišką, kurį Šv. Tėvas parašė vyskupui Steponavičiui jo kunigystės auksinio jubiliejaus proga šių metų birželio 21 d., Vatikano radijo dienraštis

pažymi, kad jubilatas yra tapęs nepalaužiamo tvirtumo pavyzdžiu, o netikintiesiems - neišaiškinama staigmena.

Tą patį galėtume pasakyti apie visus Lietuvos katalikus - tęsia dienraštis. Keturiasdešimt metų užtrukę Bažnyčios persekiojimui neįstengė palaužti jų tikėjimo. Pirmąsias vyskupo Steponavičiaus biografinius bruožus, dienraštis pabrėžia, kad 61-mais metais sovietinė valdžia be jokio teismo Vilniaus apaštalinį administratorių

ištrėmė iš sostinės, nubausdama namų areštu Žagarės miestelyje, Kauno arkivyskupijoje.

Nuo tada - rašo Vatikano radijo dienraštis - vyskupui Steponavičiui yra uždrausta eiti savo vyskupiškąsias pareigas. LTSR valdžia nekreipė jokio dėmesio į tikinčiųjų pareiškimus bei protesto laiškus, kuriais jie kreipėsi į valdžios įstaigas, prašydami, kad tremtinys vyskupas būtų grąžintas į savo vyskupiją. Nekreipė jokio dėmesio nė į visos Lietuvos tikinčiųjų peticiją, kurią pasirašė 17.400 asmenų.

Vyskupui Julijonui Steponavičiui - primena Vatikano radijo dienraštis - nebuvo leista atvykti į Romą drauge su kitais Lietuvos vyskupais, kai jie 1983 metais čia lankėsi su oficialiu "ad limina" vizitu.

Vatikano radijo dienraštis yra transliuojamas į visą pasaulį 35-kiomis įvairiomis kalbomis.

PAGERBTAS

VYSK. J. STEPONAVIČIUS

Spalio aštuonioliką, Los Angeles mieste, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, buvo simboliniai įteikiamas vyskupui Julijonui Steponavičiui paskirtas Baltų Laisvės Žymuo. Vyskupo tremtinio var du žymenį priėmė užsienio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis. Žymens įteikimo data - spalio aštuonioliktoji, nebuvo atsitiktinai parinkta: vyskupas Steponavičius buvo pagerbtas tą dieną, kai jam suėjo septyniadesimt penkeri metai amžiaus. Baltų Laisvės Žymuo buvo paskirtas Vilniaus arkivyskupijos apaštaliniam administratoriui už jo asmenišką pasiaukojimą ginant Lietuvos tikinčiųjų laisvę, visų lietuvių pilietines teises ir tautinę savigarbą. Praėjusiais metais Baltų Laisvės Žymuo buvo paskirtas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai.

Vyskupas Julijonas Steponavičius tarp kunigų. Čia dar yra dešinėje kun. S. Tamkevičius ir toliau pusė veido kun. Alf. Svarinsko, kurie dabar kalėjime. Nuotrauka dar iš 1982 m.

Antra medalio pusė

Rašo Dr. J. Kunca

Pasaulis jau bus pavargęs nuo holokausto filmų, knygų ir straipsnių. Atrodytų, kad visi turi liūdėti tik vien dėl žydų tautos aukų, kurių skaičiaus objektyvus nustatymas iki šiol nebuvo padarytas. O apie 60 milijonų nužudytų kitų tautybių žmonių niekam, atrodo, nėra įdomu. Kodėl toks skirtumas? Nereikia aiškinti: televizija ir spauda yra jų rankose.

Lyg to neužtektų, dabar žydai Australijoje ėmė šmeižti visą lietuvių tautą, duodami suprasti, kad lietuviai išžudė 230.000 žydų... Laikas ir mums iškelti faktus vietoj atsiprašinėjimų. Kas ten atsitiko anuo laiku Lietuvoje?

Įžygiuojant į mūsų kraštą Raudonajai armijai, gera žydų dalis, ypač abiejų lyčių jaunieji, bėgo su gėlėmis ir rusiškais plakatais sveikinti okupantą. Lietuviai liūdėjo, bet to nepamiršo.

Bet tas tai vien niekai palyginus su tolimesne įvykių eiga. 1940 metais Lietuva buvo okupuota Sovietų Sąjungos, bet valdoma žydų! Turėjome neva rusų pastatytą prezidentą Paleckį, bet jis buvo tiek bejėgis, kad net savo kabinete už užuolaidų buvo sekamas žydų enkavedistų. Tas pat buvo su latvių Kirchensteinu.

Aukščiausias krašto teismas, kuris smerkė nekaltus žmones mirčiai ar koncentracijos stovyklai, buvo rankose žydų: Slansko, Zimano, Blochaitės, Joffe ir der penkių aukštų pareigūnų - tos pat tautybės.

NKVD aukščiausias vadas Gladkov ir jo padėjėjas Bykov - abu žydai. Danielius Todesas - autorius suėmimų planų - žydas. Vyriausias tardytojų viršininkas Rozauskas ir jo padėjėjai - žydai. Keturių grupių siunčiamų į Sibirą sąrašų sudarinėtojai - vada, vėl žydai: Fridis Krastinis, Icikas Dembo, Finkelsteinas ir Judita Komodaitė. Pagal jų sudarytus sąrašus kiti jų tautiečiai, lydimi poros lietuvių ar rusų milicininkų, suimtinėjo lietuvius transportam į Sibiro koncentracijos stovyklas.

"Tiesos" redaktorius, jo padėjėjas ir 80 asmenų štabas, atseit, visi atsakingi už spaudos melus ir Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos akciją be išimties buvo žydai. "Tarybų Lietuvos" redak-

torius Vicas su 35 pagalbininkais žydais darė tą patį - lietuvių tautos dvasinį naikinimą.

"Pienocentras" ir "Lietūkis", bei kiti žymesni krašto kooperatyvai buvo perduoti į žydų rankas, nes jie staiga sudarė 90% atsakingesnio personalo.

Lietuvių tautos naikinimas buvo NKVD rankose, o tos organizacijos vadovybę, kaip minėjome, sudarė žydai. Iš vis NKVD turėjo 40% žydų (aukštesnėse vietose), 50% rusų (žemesnėse vietose) ir vos 10% lietuvių ir kitų tautų komunistų, kurie neturėjo didesnių teisių.

Su pagalba šito žydų vadovaujamo aparato netekome 20-25% mūsų tautos. Nėra ko stebėtis, kad po šito teroro ne vienas iš nukankintų lietuvių šeimų atsikeršino enkavedistam ir jų padėjėjam.

Tik šitas dalykas dabar yra išpučiamas. Pagal dabartinius okupuotos Lietuvos davinius Kaune buvo nužudyti vos 200 žydų kolaborantų. Vokiečių šaltiniai dėl suprantamų priežasčių žuvusių žydų nuo keršto akcijos priskaičiavo 4.000. Tai ne toks didelis skaičius turint galvoje, kad žydų agentų yra buvę net 15.000, pagal žydų šaltinius.

Oficialus Lietuvos "Einsatz" grupės vado komendantas Jaeger pranešimas, padarytas gruodžio 1 d. 1941 m., sako: Išžudytų žydų skaičius tą dieną siekė 133.346, pridėdant 4.000 žuvusių pogromuose ir atsikeršinant. Likę gyvų Kauno, Vilniaus ir Šiaulių getuose - 34.500".

Reikia pridurti, kad patys getų viršininkai - komendantai, jų padėjėjai, Judenrat, ir pati žydų policija paruošdavo siunčiamų sušaudymui sąrašus, kartais net apskūsdavo pasislėpusius žydus, ar net juos sušaudydavo, kaip Efraimas Gensas, Šiaulių geto policijos vadas, padarė su žydais nuvežęs juos į Žagarę.

Kodėl lietuviai tiek mažai padėjo žydams? Viena, simpatijos žydams po lietuvių genocido buvo išnykusios. Antra, niekas iš pradžių, nei patys žydai, negalvojo, kad jie bus išžudyti. Trečia už

slėpimą žydo grėsi mirties bausmė. Vis dėl to buvo išgelbėti apie 1.200 žydų mūsų krašte. O kiek žydai išgelbėjo mūsų žmonių? O jiems buvo daug lengviau tai padaryti: tik pranešti, kad Petrą ar Joną ateis suimti!

Vertėtų papildyti šį trumpą sąrašą mūsų tautos naikintojų mūsų pačių turimomis žiniomis. Gera užduotis valdybom tokias žinias surinkti.

Popiežius Jonas Paulius II jau 8 metai

Spalio 16 dieną suėjo aštuoneri metai nuo Jono Pauliaus II išrinkimo popiežiumi. Aštuoneri metai intensyvaus apaštališko darbo ir rūpesčio, kurį įkvėpė spontaniškas šūkis pontifikato pradžioje: "Atverkite duris ir širdis Kristui".

Užtenka prisiminti nuolatines Šv. Tėvo keliones ne tik Italijoje ir Europoje, bet ir kituose pasaulio kontinentuose. Kelionė į Florenciją jau buvo 60-ji Jono Pauliaus II apaštalinė kelionė Italijos ribose.

Šio mėnesio pradžioje kelionė į Prancūziją jau buvo 31-joji šio popiežiaus kelionė už Italijos ribų. Per šiuos aštuonerius metus popiežius Jonas Paulius II daug kartų konkrečiai įrodė savo nuširdų palankumą ir meilę Lietuvai ir Lietuvos katalikų bendruomenei. Savo rūpestį Lietuvos katalikų problemomis jis dar visai neseniai - rugpjūčio 31 dieną - Lietuvą pavedė viso katalikiško pasaulio maldom...

Išreiškdami savo linkėjimus Šv. Tėvui jo išrinkimo aštuntųjų metinių proga, galime pakartoti pon-

Po pažvelgimo į antrą medalio pusę, gal bus aiškiau kai kuriems mūsų "diplomatom" tinkamiau ginti lietuvių vardą, pabrėžiant mūsų tautos naikinimą ir jo autorius, žydų mėginimą įvesti vienašališką teisę, apimančią vien nusikaltusius prieš juos, bet išskiriant pačių žydų karo nusikaltėlius ir taip pat mėginimą įvesti KGB "įrodymų" legališkumą Australijos teismuose. Geras žydas už teisybę neužsigaus. O iš tų, kuriems teisybė reiškia žydų puolimą, negalim daug ko laukti. Lietuvos jie neišvaduos!

tifikato pradžioje Jonui Pauliui II skirtus Lietuvos katalikų žodžius

"Dievas tikrai išklause mūsų maldas, ir šiandien jaučiamės nepamiršti labiau kaip bet kada anksčiau. Lydėsime ir ateityje nuširdžia malda Jūsų gyvenimo bei veiklos žingsnius ir lauksime efektyvios paramos".

Paskutinėmis žiniomis, kurias paskelbė Salvadoro prezidentas Duarte, jau yra atrasti 890 nuo žemės drebėjimo žuvusių žmonių kūnų. Sužeistų yra daugiau kaip 10 tūkstančių. Apie 200 tūkstančių asmenų yra likę be pastogės. Salvadoro prezidentas kreipėsi į tarptautinę bendruomenę prašydamas skubios pagalbos. Daugelio kraštų vyriausybės, religinės ir humanitarinės organizacijos jau yra pasiuntusios didelius kiekius vaistų, būrius gydytojų, ugniagesių, inžinierių, geologų, kurie organizuoja po griuvėsiais likusių žmonių gelbėjimą, sužeistųjų gydymą ir kitų žemės drebėjimo pasekmių šalinimą. LRTV

"TEVISKĖS AIDŲ" SKAITYTOJAI!

Maloniai prašome visų apsimokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakvitavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$ 1. Nepamirškime ir savo dalį "Tėviškės Aidams" įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

ALK Federacijos Valdyba

Marija Mergelė, Motina ir didžioji Padėjėja

J. Grigaitienės paskaita, skaityta Gyvojo Rožančiaus metiniame narių susirinkime Melbourne

Kas yra ši moteris, sujaudinusi visą krikščioniškąjį pasaulį savo švytėjimu? Kas yra ši naujoji Jieva, be kurios žmonija žemėje jaustųsi taip vieniša, kaip vienišas jautėsi Adomas rojuje? Kas yra ši Sociali Christi Jo atpirkimo misijoje? - klausia A. Maceina. Savo veikale "Didžioji Padėjėja" jis nori į tuos klausimus atsakyti, bet prisipažįsta jog nėra lengva rašyti apie Mariją.

Marija nėra tik dar vienas moteriškas asmuo tarp daugelio kitų moterų. Ji yra Viešpaties išrinktoji eiti tam tikrai tarnybai - žmonijos atstovė Dievui. Jos ryšys su Kristumi ir žmonija, ir daro Ją ta naująja Jieva - vad. Padėjėja, tiek Kristui kaip motina Jo žemiškoje kelionėje, Jo santykiuose su žmonija, tiek žmonijai, kaip jos atstovė Viešpaties akivaizdoje.

Krikščionių pasaulyje į Marijos paskirtį žiūrima nevienodai. Druk krikščioniškųjų

bažnyčių yra priimta viena tiesa, jog tarp Dievo ir žmogaus yra tik vienas tarpininkas - tai tapęs žmogumi Jėzus Kristus. Jos pripažįsta, jog Marijos paskirtis yra didi ir garbinga, bet prasideda ir baigiasi Jos tarnyba Dievui žemėje: Dievas Ją palaimino ir skyrė išnešioti, pagimdyti ir užauginti Jo Sūnų.

Katalikų Bažnyčios yra gilesnis supratimas: Dievas įjungė savo Sūnaus Motiną į visą išganymo eigą, kaip pasaulio Gelbėtoją - Didžiąją Padėjėja. Ji spindi dangiškojo šviesa, bet ne vien iš savęs. Ji spindi Kristaus šviesa, nes ji lydėjo Kristaus gyvenimą, Jo pašaukimą nuo prakartėlės iki Kalvarijos kalno ir lydi žmogų šiandien, kad Kristaus atėjimas į žemę, Jo atpirkimo misija šviestų žmonijai per amžius.

Į Marijos vaidmenį galima pažvelgti dviem atžvilgiais: žemiškame žmogaus kelyje ir Dievo Jai skirtoje tarnyboje. Jos

gyvenimą galima suskirstyti į tris tarpsnius: Mergelė, Motina ir Didžioji Padėjėja - Saulės Moteris, kuri veda žmoniją prie Dievo.

1. Mergelė

Nuo pat gimimo, nors buvo be gimtosios nuodėmės, Marija gyveno Adomo - Jievos nuodėmės pažymėtoje žemėje ir dėl to turėjo dalytis su žmonija nuodėmės pasekmėmis: kančia, vargu, baime, rūpesčiu, nežinojimu. Gyvendama žemėje Ji buvo nepakeista, nepripažinta šventa ir tik Dievo apšviestų artimųjų bei apaštalų pripažinta kaip Dievo Motina.

Iki angelo apreiškimo Marija nežinojo savosios paskirties. Aukodama Dievui savo meilę paskyrė Jam ir savo gyvenimą. Jau pačioje jaunystėje Marija pasižadėjo gyventi skaisčių ir atsisakė moterystės, nors tas atsisakymas izraelitei nebuvo lengvas. Izraelio tautoje atmetus ar neišpildžius motinystės pašaukimo, moteriai buvo atimta didelė garbė ir viltis, nes pagal pranašystes iš izraelitės moters turėjo gimti Me-

Komunistų nužudyti lietuviai

Lietuvių Tautininkų S-gos, LST Korp. Neo-Lithuania, ir jai broliški korporacijų, Jaunosios Lietuvos S-gos nariai.

Iš Pskovo kalėjimo trys kaliniai lietuviai: A. Iešmantas, P. Pečiūnas ir V. Skuodis 1981 m. rašė: Mus griežtai nubaudė už tai, kad mylėjome savo tėvynę Lietuvą, už tai, kad troškome savo tautai laisvės, už tai, kad nesutikom tapti lietuvių tautos išgamos arba jos priešų vergai.

Šitokių ryžtingų lietuvių patriotų dešimtys tūkstančių ne tik kalinta bet ir iššudyta Lietuvoje, Sibiro vergų darbų stovyklose. Tų kankinių kūnai, mums šventos relikvijos, užkasti Sibiro taigose be kryželio, be paminklo. Tai mes čia išseivijoje turime pastatyti jiems paminklą, surinkdami jų vardus ir paskelbdami dabarties žmonėms ir ateities kartoms, kad jų kraujo ir gyvybės auka nebūtų užpustyta laiko dulkių.

Šios minties vedama, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba, nusprendė plačiai surinkti duomenis ir išleisti knygą apie komunistų nužudytus tautininkus, neolituanus ir jaunalietuvius. Dabar paskutinis momentas tą atlikti, kai mirtis taip retina išseiviją. Visus, kurie tik brangina dėl Lietuvos meilės okupantų komunistų nužudytų brolių atminimą, prašome siųsti duomenis apie minėtų tautinių sąjūdžių narius, kurie:

1. Buvo nužudyti Lietuvoje, 2. Kurie mirė Sibire, 3. Kurie komunistų areštuoti dingo be žinios, 4. Kurie Sibire iškankinti mirė grįžę į Lietuvą ar pasiekę vakarų kraštus.

Reikia siųsti tokių tautininkų, neolituanų, jaunalietuvių: 1. Trumpus biografinius duomenis: kada ir kur gimė, kokį mokslą išėjo, kokį užsiėmimą turėjo, kada, kur ir kaip mirė.

Pažymėti ir kuriai iš minėtų mūsų organizacijų priklausė. Tų duomenų neturint malonėkite atsiųsti bent pavardes ir žinias, kurias turite.

2. Siųsti nuotraukas. 3. Siųsti iš Sibiro gautas nuotraukas jų, taipgi tų vietų kur gyveno, jų ka-

pų ir kitokias būdingas nuotraukas. 4. Siųsti jų laiškus, atsiminimus, arba kitų surašytus jų pasakojimus apie pergyventas kančias. Tas bus panaudota antroje knygos dalyje.

Sąjungos Valdybai pavyko sukviesti stiprų tam leidiniui redakcijos kolektyvą:

1. Vyr. redaktorius - kun. Dr. Juozas Prunskis, paruošęs žinomas knygas: "Lietuviai Sibire"; "Bolševikų okupacija Lietuvoje"; "Bolševikų nužudyti šauliai".

2. Redaktorius Mečys Valiukėnas, žurnalo "Naujoji Viltis" redakcijos narys, daugelio laikraščių bendradarbis.

3. Redaktorius Leonardas Kerulis, jau daugiau kaip 20 metų

renkęs duomenis apie tremtinius, paruošęs fotostatiniu būdu spausdintą knygą: "Išvežtųjų lietuvių sąrašas".

Aukščiau minėtą medžiagą prašome kaip galima greičiau siųsti redakcijos sekretoriui L. Keruliui, adresu: 5828 So Campbell Ave. Chicago, IL 60629.

Mūsų patriarchas Tumas - Vaižgantas rašė: "Tėvynė, pasitikėdama mumis, neprivalo apsivilti". Išpildykime šią pareigą, įamžindami istorijos lapuose vardus mūsų brolių, kuriuos komunistai sušaudė, Sibiro darbo vergų stovyklose išmarino, kuriems kankinimais atėmė sveikatą ir be laiko nuvarė į kapus.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba

SOVIETŲ RADIOJO TRUKDYTOJAI

Jau seniai yra žinoma, kad Sovietų Sąjunga turi daug radijo bangų trukdytojų. Skaičiuojama, kad ji turi apie 150 radijo bangų trukdytojų ir apie du tūkstančius zirkelių, kurie taip pat trukdo radijo veikimą. Tiems visiems reikalams aptarnauti yra apie 10.000 tarnautojų. Nemažai tos stotys su naudoja ir elektros. Taip Maskva per metus išleidžia pusę milijardo dolerių.

Tariamasi šį klausimą spręsti Ženevos konferencijoje, kur bus patikrintas Helsinkio paktas.

o o o

ELTA INFORMUOJA

Dr. Kazys Bobelis 25-kių pasižymėjusių Amerikos gyventojų sąrašė

U.S. News Today (spalio 7 d.), Washington Post (spalio 8 d.), St. Petersburg Times (spalio 10 d.) išspausdino pasižymėjusių Amerikos piliečių sąrašą. Ryšium su Laisvės Statulos 100 jubiliejaus užbaigtuvėmis, spalio 27 d. šiems asmenims bus įteikti Ellis Island garbės medaliai.

Iš 15.000 pasiūlytų kandidatų, buvo numatyta parinkti apie 80 asmenų. Pirmajame paskelbtame 25-kių asmenų sąrašė pirmąja dr. Kazio Bobelio vardas, seka kiti: N.Y. universiteto prezidentas John Brademas, kardinolas Krol, arkivyskupas Iakovos (Queens, N.Y.), Torkom Manoogian (N.Y.), Jacqueline Kennedy Onassis, Walter Cronkite, sportininkai Arnold Palmer, Joe DiMaggio ir kt.

Spalio 10 d. laidoje St. Petersburg Times atspausdino dr. Bobelio nuotrauką su ilgu straipsniu, užvardintu: "Lietuvoje gimęs pirmąja garbės sąrašė", ir toliau - "St. Petersburgo daktaras gavo daugiausia balsų Ellis Island medaliui". Straipsnyje duodama trumpa dr. Bobelio biografija. Plačiau aprašoma jo vadovavimas VLIKui, ir veikla prieš religinę ir politinę priespaudą komunistų okupuotoje Lietuvoje. Pa-

žymėta, kad 1984 metais jis buvo Popiežiaus Jono Pauliaus II apdovanotas Šv. Gregorijaus medaliu, kuris esąs aukščiausias kuriuo popiežius gali pagerbti civilinį asmenį. Prie io straipsnio prijungtas ir Lietuvos žemėlapis, pažymint, kad tai Sovietų okupuotas dr. Bobelio gimtasis kraštas.

Medaliai bus įteikti spalio 27 d. Waldorf Astoria viešbutyje, Manhattene, iškilmingos vakarienės metu.

PER AHLMAR'O LAIŠKAS VLIKO PIRMININKUI

Buvęs Švedijos ministerio pirmininko pavaduotojas Per Ahlmark įsijungs į pabaltiečių akciją lapkričio 4 d. Vienoje įvyksiančioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje.

Rugpiučio 13 d. jis rašė VLIKo pirm. dr. K. Bobeliui: "Aš džiaugiuosi ir jaučiuosi pagerbtas galėsiąs būti kalbėtoju lapkričio 4 d. Vienoje. Ta proga, aš norėčiau atkreipti dėmesį į pernai Pabaltijo Tribunole, Kopenhagoje, padarytas išvadas ir protestuoti prieš trijų anksčiau nepriklausomų valstybių neteisėtą sovietinę okupaciją... Aš laikiu mūsų susitikimo Austrijoje, kur vėl bendradarbiau-

sim su jumis laisvės ir demokratijos labui".

Per Ahlmark gerai susipažinęs su Pabaltijo kraštu byla. Praeitą vasarą jis buvo vienas iš penkių Pabaltijo Tribunolo teisėjų Kopenhagoje.

PABALTIJO VĒLIAVOS EUROPOS PARLAMENTE

Liepos 12 d. pirmą sykį Europos Parlamento rūmuose buvo iškeltos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Pan-Europos Sąjungos (PEU) suvažiavimo Strasburge proga, jas iškėlė V. Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos gener. sekretorius Rimantas Gamuliuskas, Jonas Lemežis ir estas Johannes Muutra, rašo Europos Lietuvos 1986. VIII. 14).

Suvažiavimą atidarė Europos Parlamento pirm. Pierre Pflimlin. Pagrindinę kalbą pasakė PEU prezidentas dr. Otto von Habsburg, kuris asmeniškai pakvietė lietuvius į suvažiavimą. Atkreipęs dėmesį į trijų Pabaltijo valstybių vėliavas, jis pareiškė, jog tai esąs istorinis momentas. Kai po pirmojo pasaulinio karo grafas Calergi pradėjo kurti PEU, pabaltiečiai buvo pirmieji Europos apsiungimo idėjos rėmėjai. Ir šiandien sovietų okupuotosios tautos jungtųsi į europinį sąjūdį, jei joms būtų leidžiama laisvai apsispręsti.

sijas. Marija tai žinojo, bet nusižemino prieš Dievą ir žmones. Šią laimę ir garbę Marija paliko kitoms tautietėms, nes nesuprato, kad taip galėtų įvykti be vyro. Ji nežinojo, jog šis nusižeminimas atitiko Dievo amžinuosius sprendimus, jog Jai skirta ta nepaprasta Dievo malonė. Nors Izaijo pranašystė: "Mergelė pradės ir pagimdys" — buvo žinoma, bet argi galėjo žmonės supasti tokius Dievo sprendimus?

Kai Dievo angelas apreiškė Marijai, jog Ji yra ta Dievo išrinktoji, Marija nustebusi paklausė - "be aš nepažįstu vyro?"

Išgirdusi angelo patvirtinimą, jog ši motinystė neateisianti iš vyro, bet iš Dievo Dvasios, ji nors su didele nuostaba, nusižeminusi tuoj pakluso: "Štai aš Viešpaties tarnaitė, teesie man pagal Tavo žodį". O išgirdusi Elzbietos pasveikinimą "...mano Viešpaties Motina ateina pas mane..." Marija jau didingai atsakė: "Mano siela garbina Viešpatį...". Ji besąlyginiai priėmė Dievo žodį ir savo paskirtį - iš Jos gims Mesijas.

2. Motina

Marijos gyvenimas po apreiškimo nepakito iš paprasto - kasdieninio. Juozapo įtarrimas pirmose dienose kėlė rūpestį, bet angelui apšvietus jo mintis, Marija jo globoje gyveno ramybėje.

Nedaug žinoma apie juodviejų gyvenimą, bet sakoma, jog šv. Juozapas buvo visų gerbiamas stalius ir šeima buvo gerbiama.

Buvo ir varginančių dienų, kai nešiojant savyje kūdikį reikėjo keliauti ant asiliuko į tolimą kelionę - užsirašymo vietą, ten nerado nakvynei vietos, o atėjus valandai pastogės kur pagimdyti savo kūdikį.

Nelengvas buvo ir bėgimas į Egiptą, gyvenimas svetimose žemėse.

Koks buvo Jos susirūpinimas, kai ieškojo Jėzaus Jeruzalės minioje? O radusi, — nors ir matė sūnaus garbę ir išmintį, — Ji net subarė: "Kam mums taip padarei?..."

Jėzui išėjus iš namų misijai, girdint žmonių kalbas, Jo sunkias dienas kelionėje iš vienos vietovės į kitą, motinos širdis nerimo. Ji Jo ilgėjosi ir liūdėjo.

Gal kas skaitėte ir prisimenate tą gra-

žų vaizdą Taylor Caldwell romane "Lion of God" (apie šv. Paulių): Jėzus su Marija miestelio aikštėje ant akmeninio suolo dalinasi užkandžiu. Atsisveikinant Jėzus su meile žiūri į savo motiną ir ją ramina. Šv. Paulius - dar Saulius - stebi juodu. Jis nekenčia Kristaus kaip maištininko, kaip nusikaltusio prieš Talmudą ir griaušančio senąją žydų religiją ir tradicijas. Jėzus pastebi piktą Sauliaus žvilgsnį, bet švelniai į jį pasižiūri ir paslaptinai nusišypso. Saulius susimaišo ir pasišalina. Aišku, tai tik rašytojos sukurtas vaizdas, bet gražus ir įtikinintis. (Grįšiu prie temos).

Koks nerimas užplūdo Marijos širdį, farizėjams pradėjus Jėzų įtarinėti, apkalbėti. Koks sielvartas Kristaus suėmimo - kankinimo valandose ir skausmas - septyni kalavijai - klūpant po kryžiumi. Bet Marija žinojo, jog jos Sūnus yra Aukos Avinėlis — pasiaukos už pasaulio nuodėmes, ir jog ji yra tos aukos dalis, dėl to tą motinos skausmą po kryžiumi ištvėrė garbingai - pildydama Dievo valią, dėl žmonijos išganymo.

(Bus daugiau)

Tikėjimo iššūkis 2.000 metų slenkstyje

Sia tema studijų suvažiavime Perigueux, Prancūzijoje, paskaitą skaitė Vatikano sekretoriato santykiam su netikinčiais pirmininkas prancūzas kardinolas Poupard.

Paskaitoje kardinolas apžvelgė religinę būklę šiuolaikiniame pasaulyje, dėmesį taip pat atkreipdamas į netikėjimo ir ateizmo problemą. Paskaitininkas pastebėjo, kad ateizmą negalima vertinti kaip vienareikšmę pasaulėžiūrą: ateizmas pasireiškia daugeliu formų. Yra - galima būtų pasakyti - ramių ateistų, kurie Dievo buvimo klausimu visai nesirūpina. Yra "prometėjiškų" ateistų, kurie asmeninės laisvės vardan geidžia ir pretenduoja patys atstoti Dievą, yra kovingų ateistų, aršiai besipriešinančių Dievui, kurių laiko žmogaus priešu. Dar yra ir vadinamųjų praktinių ateistų, kurie gyvena ir veikia tartum Dievo nebūtu.

Visur, kur yra išgalėjęs valstybinis ateizmas, pažymėjo kardinolas Poupard, pasireiškia griežta kultūrinė spauda, tikintieji yra įstatyminiai diskriminuojami, visiems yra prievarta brukama ateistinė propaganda. Ir vis dėlto, pažymėjo kardinolas, nežiūrint visų pastangų prievartos priemonėmis sunaikinti tikėjimą, ateistinėje valstybėje tikėjimas yra gyvas, dar daugiau: tikėjimas nugali ateizmą. Visur jaučiamas tikėjimo atgimimas, susidomėjimas religija, ypač intelektualų ir jaunimo tarpe, auga dvasiniai pašau-

kimai, didėja pamaldose dalyvaujančių skaičius.

Atsitolinimas nuo tikėjimo vadinamoje pluralistinėje visuomenėje, tuo tarpu, pažymėjo baigdamas kardinolas Poupard, yra ne tik praktinis, bet, tam tikra prasme, kultūros reiškinys, kuriam pašalinti tėra viena priemonė: krikščioniško gyvenimo pavyzdžiu ir darbais konkrečiai liudyti Kristaus Evangeliją tiems, kurie yra nuo tikėjimo atitolę.

AMNESTY INTERNATIONAL APIE ŽMOGAUS TEISES

Tarptautinė organizacija "Amnesty International" paskelbė kasmetinį raportą apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje. Raporte pateikiama dokumentacija apie įvairiuose kraštuose vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, akivaizdžiai išryškina prarają tarp įvairių kraštų prisiimtų išpareigojimų žmogaus teisių apsaugojimo srityje ir jų vykdymo, žmogaus teisių konkretaus įgyvendinimo. Amnestijos organizacijos raporte platus skyrius yra pašvęstas dokumentacijai apie žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje. Jame yra pateikiami konkretūs faktai apie represines priemones prieš kitaminčius, apskritai, prieš žmones, kurie trokšta ir siekia nevaržomai išreikšti savo politinius, religinius ir kitus įsitikinimus.

LRTV

NUTEISĖ NE TĄ ŽMOGŲ

Frank Walus (dešinėje) su draugu Anton Stolz Bavarijoje, Wullenstein 1942 m.

Žurnalas Sunday Čikagoje 1984 m. gruodžio 2 d. paskelbė straipsnį, kad Čikagos teismas buvo nubaudęs Frank Walus ir atėmęs pilietybę už tai, kad jis šaudė žydus. Po 18 mėnesių teismas buvo pakartotas ir rasta, kad kaltinamasis buvo ne tas. Byloje dalyvavo 11 liudininkų, kurie visi buvo žydai. Dalis jų išvardyta pavardėmis, kurie akiplėšiškai į Walų sakė, kad jis yra žudikas. Jie įrodinėjo, kad Walus žydus žudė Lenkijoje. Tuo tarpu atsirado liudininkų, kurie įrodė, kad Walus tuo metu buvo Bavarijoje. Liudijo čia vokiečiai ir net vienas kunigas. Buvo pristatyta keleta fotografijų, kurios rodo, kad Walus vokiečių tarpe jaunuolis tik 17 metų.

Walui ši byla kaštavo 40.000 dolerių, bet niekas tų pinigų jam negrąžino. Jis lietuvis, bet gyvenęs Vilniaus krašte. Šiandien jis be sveikatos, turėjęs kelis širdies priepuolius ir gyvena Čikagoje.

Ar gali Walus gerai prisiminti žydus? Žydai jo nenužudė, bet sugriovė sveikatą ir visą gyvenimą.

Šiandien Australijoje žydai jiesko "karo nusikaltėlių", ir nori atskiras tautybes nuteikti prieš save. Jei šioje nacių pravestoj žydų egzekucijoje kuris ir dalyvavo, tas iš krašto nebėgo, o pirmiausia yra palaidojęs savo kaulus. Tokių vokiečių pasamdytų žmogžudžių buvo, bet kai jie po egzekucijos išsi-pagiriojo, jie kentėjo ir ne vienas pats nusižudė. Kad tokie būtų bėgę dar į kitą kraštą, visai neitikėtina. Iš viso tokių buvo nedaug ir

● Bulgarijoje prie vieno fabriko įvyko sprogimas. Ten 17 žmonių žuvo ir 19 buvo sužeisti. Šis sprogimas įvyko po to, kai iš fabriko buvo pažadėta paleisti keletą darbininkų.

veltui jų jieskoti tarp rimtų žmonių.

Tačiau, jei Australijos teismas sutiktų priimti liudijimus iš komunistų, tai žydai galėtų apkaltinti kiekvieną mūsų žmogų. Juk komunistams rūpi kaip nors sunaikinti pabėgėlius. Jie sunaikino 50.000 partizanų, kurie kovojo už laisvę, kodėl nesunaikinti tuos, kurie pabėgo į kitus kraštus. Ne vienas jie yra jau nuteisę už akių mirties bausmę, tik negali pasiekti bausmę įvykdyti.

LAIŠKAS IŠ SUVALKŲ APRAŠO ČERNOBYL

Apie Černobyl avarijos pasekmes laiške į Ameriką pasakoja lietuvis, gyvenantis apie 25 km į vakarus nuo Suvalkų, dabartinėje Lenkijos teritorijoje. Laiškas buvo parašytas gegužės 25 d., adresuotas liepos 8 d., ir tik neseniai tegautas. Jame rašoma:

"... Labai smulkiai apie tai kaip viskas įvyko negalėsiu aprašyti nes ir taip nežinau ar gausite mūsų laišką. Dabar jau yra ir pienas, ir pieno išdirbiniai krautu-vėse. Blogiausia yra su daržovėmis, ir bendrai kas auga ant žemės yra pavojinga, nes daugiausia užnuodyta žemė. Todėl yra trūkumas vitaminų. Po to įvykio tai tik vaikai gavo vaisius, nes suaugusiems neteko - reiškia pritrūko. Mes per pažintį gavome pirmąją pagalbą, bet jau po dviejų dienų, taip kad manau vaistai nebuvo pilnai vertingi. Moterys kurios nėščios iki trijų mėnesių turėjo pašalinti nėštumą. Mūsų apskrityje teko didžiausias užnuodymas... Nežinom ar nuo to visko yra dabar kokie nors vaistai... Daugiausia tai čia žmonės atjaučia gerklės skaudėjimus, sausumą, kosulį, ir blogą nuotaiką - depresiją... Dabar jau gavom iš Lietuvos laišką, kuriame aprašė smulkiau viską apie tą įvykį. Jiems irgi gavosi to malonumo iki soties. Nežinia kaip bus toliau, bet jau daug žmonių atjaučia. Gerai bent kad tokių nesąmonių nenorėjo pasakoti, kad ten jau taip gerai... Pas mus jau antras mėnesis dideli karščiai, o saulėje nesaugu. Nepataria daktarai, nes dar daug visko erdvėje yra. Siemet kaip niekad, daug vaisių ir uogų visokiausių, bet viskas paliks ant medžių; kas daržuose pavojinga naudoti, nes labai užnuodytas viskas. Daug kas mėgino naudoti, tai gauna greitasias, o bendrai daugiausia tai bloga nuotaika. Bet kitos išeities nėra, gyventi reikia..." (ELTA)

EKSKURSIJA Į LIUVOS KRIKŠTO IR BEATIFIKACIJOS IŠKILMES ROMOJE

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai pavedus organizuoti kelionę į Romą ir atgal Lietuvos Krikščionybės 600 metų Jubiliejaus iškilmes, pranešu, kad jau yra užsakyta atitinkamas skaičius vietų QANTAS airline lėktuve iš Melbourne (ir Brisbane), ir iš Sydney.

Išskrenda 10 dieną birželio mėn. 1987 metais.

Viešbučiai Romoje (Sheraton ir kiti) jau užsakyti 11-18 d.d. birželio mėn. Taip pat užsakyta pervežimai iš aerodromo ir atgal, ekskursijos, pervežimai į iškilmių vietas ir atgal Romoje.

Pagrindinės šv. Mišios su Šv. Tėvu ir Beatifikacija arkiv. J. Matulaičio įvyks sekmadienį, 14 d. birželio, dalyvaujant daug užsienio diplomatų, Europos vyskupų ir jų igaliotinių ir kitų žymių žmonių. Vakare įvyks iškilminga vakarienė šv. Angelo pilyje - atskirta kaina \$ 35 asmeniui.

PRIVATI AUDIENCIJA pas Šv. Tėvą, šeštadienį prieš tai, arba pirmadienį po to.

Bus ir kitokių parengimų - Liet. Religinio meno paroda, Istorijos simpoziumas ir kt.

Pranešimas paruoštas pagal informaciją gautą iš prel. Alg. Bartkaus, Romos Liet. Krikščionybės Jubiliejaus komiteto pirmininko ir Liet. Kolegijos Rektoriaus.

Atgal bus grįžtama už 3-4 savaitių, todėl gera proga pavažinėti po Europą vasaros laiku traukiniais (Eurailpass) arba automobiliu, ar pavišėti pas gimines - draugus.

Kelionės ir viešbučio Romoje 11-18 d.d. birželio išlaidos apie \$ 2.700.

Prašau registruotis kuo greičiau ir kreiptis dėl smulkesnės informacijos pas mane -

ALG. ŽILINSKĄ

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL

(Akredituotas IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų)
Tel. 329 6833. Vakaraš ir savaitgaliais 583 4258.

Maloniai kviečiame visus atvykti į Melbourne Dainos Sambūrio

METINĮ KONCERTĄ

lapkričio mėn. 9 dieną 2.30 val.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Dainos Sambūriui programą atlikti padės tautinių šokių grupė "Šokdava".

Iėjimas \$ 6. Vaikams veltui.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Bronė Padgurskienė tolimesniam gydymui perkelta į Prince Henry ligoninę 6 North.

A.A. Vlada Šeštoka, buvusį ALK Federacijos valdybos narį, Tėviškės Aidų Administratorių, spaus-tuvininką, mirties 12-tose metinėse šv. Mišių auka prisiminė jo žmona Valerija Šeštokienė ir pra-tęsė TA prenumeratas savo ir sū-naus Donato iki 1988 metų galo.

Springvale kapinėse per Vėli-nes už mirusius lietuvius pasimels ti buvo susirinkę apie 70 asmenų. Po apeigų buvo pašventintas gra-nito paminklas ant a.a. Veronikos Čekienės kapo, kurį pastatė jos vy-ras Leonas Čekas.

Elvyrai Šemetienei padaryta šir-dies operacija St. Vincent ligoni-nėje. Ligonė jau sveiksta ir gal už savaitės galės važiuoti namo.

Latrobe Valley, Sale lietuviškos pamaldos lapkričio 9 d., sekma-dienį, 12 val. Our Lady of Sion vienuolyno koplyčioje, 341 York St. Sale. Po pamaldų Seniūnija ruošia Kariuomenės šventės minė-

jimą 68 Elgin St. Sale. Paskaitą skaitys D. Baltutienė. Bus vaišės ir loterija.

Geelonge lietuviškos pamaldos lapkričio 16 d., sekmadienį, 9.30 val. šv. Jono bažnyčioje.

Adomas Uselis - savanoris kū-rėjas, namuose slaugomas savo žmonos Stellos. Jam suteikti šv. Sakramentai. Ta proga mūsų pa-rapijai abu paaukėjo \$ 50, Tėviškės Aidams \$ 100.

Fawknere kapinėse Vėlinių dieną buvo susirinkę apie 100 lietuvių pasimelsti už savo mirusiuosius. Po bendrų maldų buvo pašventinti šie antkapiai: a.a. Jono Simučio, Alekso Milvydo, Zenono ir Stefani-jos Raudžių, Juozo Aukštuolio, Laimos Rindzevičiūtės ir Janinos Sikorskienės.

LKM D-JOS SUSIRINKIMAS

Melbourno Katalikių Moterų Draugija kviečia visas nares į po-pietę, kuri įvyks lapkričio 16 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių namuose, Moterų seklyčioje. Prog-ramoje Dr. J. Kuncos paskaita me-diciniškais klausimais.

Draugijos Valdyba

Rašytojas Dostojevskis - lietuvių kilmės

Vienas iš didžiausių pasaulio rašytojų buvo Fiodoras Dostojevskis, gimęs 1821 m. Petersburge. Jo veikalai išversti, galima sakyti, į visas kultūringųjų tautų kalbas, nes juose daug psichologinio išval-gumo, kūrybinės vertės.

Į mano rankas pateko į ispanų kalbą išversti jo dukters Amados Liubos Meilutės atsiminimai, už-vardinti vertime: "Dostojevskio gyvenimas, parašytas jo dukters". Savo tėvo rašytojo biografiją ji pradeda žodžiais: "Skaitant mano tėvo biografiją, mane visada ste-bina, kad jo biografai jį studijuoja tik kaip rusą... O Dostojevskis tik iš motinos pusės buvo maskviškis, kai tuo tarpu jo tėvo šeima buvo iš lietuvių".

Toliau ji pabrėžia, kad Lietuva yra įdomiausia iš visų šalių dėl sa-vo istorinių pergyvenimų. Pabrė-žia, kaip Lietuva XV šimtmetį buvo labai didelė, apimanti Ukrai-ną ir didelę dalį Rusijos. Ir toliau visoje knygoje pakartotinai, net keliasdešimt kartų pabrėžtinai mi-ni, kad Dostojevskis buvo lietuvių kilmės. Kas net atsispindėjo jo gy-venime ir iš dalies jo kūryboje. Ji net sako: "Dažnai iš savo tėvo girdėjau, kad mes, Dostojevskiai, esame lietuviai, ne lenkai".

Dostojevskio duktė taip aukštai mano apie Lietuvą, kad savo kny-goje pažymi, jog "Jokia kita šalis

tiesk nėra turėjusi įtakos į slavų civilizaciją, kaip maža Lietuva. Kitos šalys darbuos tik dėl sa-vės, o Lietuva savo inteligentijos žiedą davė tarnybai savo kaimy-nų. Lenkija, Ukraina, Rusija to nesupranta ir neparodo dėkingu-mo. Tačiau ateis diena, kada jos aiškiai pamatys didžiulę savo skol-lą, gautą iš kuklios, tylios Lietu-vos".

Įsivėlęs į revoliucinį sąjūdį prieš carą, Dostojevskis buvo nuteistas mirti, tačiau prieš pat egzekuciją caras pakeitė mirties bausmę ka-lėjimu ir ištėmimu. Kalinamas Dostojevskis nuolat skaitė šv. Raš-tą. Ir laisvėn išėjęs, nesiskyrė su evangelija. Duktė net pasakoja, kad jis svarbiausiose gyvenimo momentuose atsiversdavo evange-liją, paskaitydavo ten rastas eilu-tes ir tai laikydavo atsakymu į savo abejones.

Dostojevskis labai vertino reli-giją. Pats meldavosi ir vaikus pratino prie maldos. Būdinga, rašo jo duktė, kad jis buvo aistringai susidomėjęs katalikų Bažnyčia. Po piežių jis laikė įdomiausiu žmo-gumi Europoje. Įdomu, kad Dos-tojevskio duktė, savo skaitytojus ragindama daugiau pažinti Lietu-vą, pataria skaityti Vydūno kny-gą: "Lietuva praeityje ir dabar-tyje". Ji pati Vydūną daug kartų savo šioje knygoje cituoja.

Juozas Prunskis (Laisv. L.)

P A D Ė K A

Virgilijus, Valentinas ir Vidmantas Mačiulaičiai su šeimomis nuoširdžiai dėkoja kun. dr. P. Daukniui ir P. Vaseriui už rožančiaus pravedimą koplyčioje ir už Mišias, ir laidotuvių apeigas. Taip pat dėkojame Bažnytiniam chorui, Katalikių Moterų Draugijai, Gyvojo Rožančiaus nariams ir visiems, kurie prisidėjo prie laidotuvių iškilmingumo, ir kurie užjautė mus liūdesio valandoje. Esame dėkingi K. Mielažiui, A. Baltrukonienei, A. Vyšniauskienei ir Padgurskiui už šiltus atsisveikinimo žodžius. Dėkojame visiems už dalyvavimą rožančiuje ir laidotuvių apeigose. Esame dėkingi visiems, kurie mamą lankė namuose ir ligoninėje, o ypatingai S. Žilinskams, M. Prokupavičienei ir Pr. Adomavičienei.

V. D., V. K. V. J. Mačiulaičiai su šeimomis

Australijos Lietuvių Dienos

Metų bėgyje ALD rengėjus pa-siekė įvairūs susidomėjusių tau-tiečių bei dalyvių pasisakymai ir patarimai. Jie buvo priimti dėme-sin ir kai kurie iš jų buvo pritaikyti ALD eigai. Vienas iš tokių pasiūlymų buvo pakeisti ALD atidarymo iškilmingų pamaldų vie-tą, jas perkelti į Lidcombe. Šio-je didokoje bažnyčioje pamaldos lietuviams vyksta kiekvieną sek-madienį. Vieta gerai žinoma, ar-čiau lietuviams apgyventame ra-jone. Čia ir atvykę svečiai dau-gumoje apsigyvens lietuvių šei-mose. Netoli yra mūsų anksčiau nurodyti moteliai ir karavanų pa-ka. Netoli Bankstownas, kuriame yra Lietuvių namai ir vyks visi kiti ALD renginiai. Lidcombe yra puikus viešojo susisiekimo cen-tras, prie bažnyčios daug vietos automašinių pastatymui, ko labai trūksta prie katedros Sydnejaus miesto centre.

Paskutiniame ALDRK posėdyje tas klausimas buvo svarstomas ir prel. P. Butkus sutiko ALD atida-rymo iškilmingas pamaldas per-kelti į Lidcombe.

Programoje įvyko dar vienas pa-keitimas. Paaikšėjus, kad iš kitų miestų mokytojai nesurenka į Syd-nėjų galinčių važiuoti vaikų, kurie dalyvautų meninėje programoje, - Vaikų vaidybos popietė neį-vyks. Tai popietei skirtu metu Sydnejaus lietuvių teatras "At-žala" pasirodys su savo nauju pa-statymu - S. Kymantaitės - Čiur-lionienės komedija "Pinigėliai". Skelbiame jau patikslintą ALD programą.

GRUODŽIO 26 d.

12 val. iškilmingos pamaldos Lid-combe.
4 val. ALD atidarymas Bankstown Civic Centre.
6 val. Gruodinė Lietuvių namuose.
8 val. ALJS iškyla laivu (Harbour cruise).

GRUODŽIO 27 D.

9 val. lietuvių kapelionų konfe-rencija Lewisham.

9 val. VI-to PLJ kongreso orga-nizacinio komiteto suvažiavimas Lietuvių namuose.

1 val. Sporto šventės atidarymas Condell Park.

3 val. Meno ir tautodailės parodos atidarymas Bankstown Civic Cent re.

4 val. AL Fondo atstovų suv. Bank-stown Civic Centre.

7.30 val. užjūrio svečių koncertas Bankstown Civic Centre.

10 val. sportininkų susipažinimo vakaras Lietuvių namuose.

GRUODŽIO 28 D.

9 val. ALK Federacijos suvažiavi-mas Lidcombe.

11.30 val. pamaldos Lidcombe.

1 val. jaunimo koncerto repetici-ja Bankstown Civic Centre.

3 val. literatūrinė popietė Banks-town Civic Centre.

7.30 jaunimo koncertas Bankstown Civic Centre.

GRUODŽIO 29 D.

8 val. tautinių šokių repeticija Ho-mebush Sports Centre.

9 val. ALB tarybos suvažiavimas Lietuvių namuose,

9 val. mokytojų konferencija Lie-tuvių namuose.

4 val. Tautos fondo atstovų suva-žiavimas Lietuvių namuose.

7.30 val. Tautinių šokių šventė Homebush Sports Centre.

9.30 val. ALJS pasilinksminimas (Drummoynne RSL).

GRUODŽIO 30 D.

9 val. ALB tarybos suvažiavimas Lietuvių namuose.

10 val. Dainų šventės repeticija Bankstown Civic Centre.

1.30 ALJS suvažiavimas Lietuvių namuose.

2 val. AL inžinierių ir architektų suvažiavimas Lietuvių namuose.

3 val. teatras "Atžala" Bankstown Civic Centre.

7.30 Dainų šventė Bankstown Ci-vic Centre.

GRUODŽIO 31 D.

9 val. LKVS Ramovės suvažiavi-mas Lietuvių namuose.

1.30 Sporto šventės uždarymas Condell Park.

8 val. Naujųjų Metų balius Banks-town Civic Centre.

1987 M. SAUSIO 1 D.

Atsisveikinimo diena Lietuvių na-muose.

ALDRK informacija

P A D Ė K A

Pradėdamas atsigauti po sunkios širdies operacijos jau-čiu nepaprastą dėkingumą visiems, kurie taip nuoširdžiai mane užjautė ir man, ir mano žmonai padėjo įvairiausiais būdais ir maldomis. Visų gilus susirūpinimas mane jau-dino, bet kartu teikė moralinės stiprybės, kuri mums li-goje yra brangus vaistas.

Tad visa širdimi dėkoju kun. Dr. Pr. Daukniui už ke-lis kartus nepaprastai draugišką aplankymą ir šv. Komuni-ja aprūpinimą, o visiems telefonais ir ligonio lankymais mane taip nuoširdžiai guodusiems tariau nuoširdų acių.

Ant. Bakaitis

VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos komi-tetas kviečia visus į Svajonių

IŠLEISTUVIŲ KONCERTĄ

Lapkričio pabaigoje svajonės išvyksta Amerikon.

Paskutinė proga išgirsti jų Amerikai paruoštą programą

Geelonge: šeštadienį, lapkričio 15, 5 val. Liet. namuose
Įėjimas \$ 6, vaikams nemokamai.

Visas pelnas VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui

Adelaidės kronika

Adelaidės lietuviška radijo valanda sekančiais metais švęs 10 m. sukaktį. Transliacijų rūpestingas paruošimas ir temų įvairumas padarė tai, kad šiuo metu lietuviškos laidos yra labai populiarios ir mėgstamos. Darosi tradicija, kad visų didesnių švenčių bei sukakčių minėjimų pirmoji pakopa yra lietuviškoji radijo valanda. Iš jų beveik kiekviena yra verta spaudoje atskiro reportažo, pvz., paskutinioji - V. Marcinkonytės - Neverauskienės paruošta Vilniaus dienos programa, padvelkusi gyvu vilnietišku, okupacijose slopinu, jausmingumu.

Spalio 4 d. Sąmoningo tikėjimo metų komiteto paruošta radijo valanda buvo ypatinga tuo, kad joje buvo išsamiau susipažinta su arkiv. Jurgiu Matulaičiu, kurį sekančiais metais žadama paskelbti palaimintuoju. Gerai paruoštą programą išpildė kun. J. Petraitis, V. Rupinskienė ir Pr. Pusdešris. Šį kartą buvo pasitenkinta daugiau biografinėmis žiniomis. Sekanti radijo valanda, nušviesti arkivyskupo savybes, kurios jį iškelia į altoriaus garbę, užsakyta vasario 7 d.

Bažnytinis šv. Kazimiero choras labai gražiai prisiminė mirusių choriistus, spalio 12 d. užprašydami už jų vėles Mišias, kurių metu nuosirdžiai pagiedojo. Po pamaldų, pavalgius ALK d-jos sekmadieniais duodamus pietus, buvo suorganizuota išvyka mašinomis

aplankyti visų mirusių choriistų kapus, prie kurių kun. J. Petraitis pravedė jautriai parinktas maldas, V. Vosylius su mirusiuoju supažindino tartu žodžiu, ant kiekvieno kapo choristės padėjo gėlių. Kapų lankymas buvo užbaigtas vaišėmis choro administratoriaus V. Opulskio sodyboje.

ALK Moterų d-jos valdyba, norėdama tarp narių išlaikyti šiltą ryšį, nuo darbų laisvesniais laikotarpiais ruošia Pabendravinimus. Paskutinysis pabendravinimas įvyko spalio 15 d. Dalyvavusios Mišiose šv. Kazimiero bažnyčioje, po to pusryčiams susirinko Liet. kat. centro salėje. Pirmininkės praves-toje programoje apie tikėjimo sąmoningumą kalbėjo kun. J. Petraitis. Ypač visoms patiko iš savo kelionių Europoje išpūdžius pasakojusios R. Kubilienė ir Z. Vencienė, jautriai atskleidusios lankytojų šventovių grožį ir savo gilius religinius išgyvenimus. Buvo pasveikintos varduvininkės Teresė Gasiūnienė ir Jadvyga Janilionienė. Valdyba džiaugiasi, kad šiame pabendravinime dalyvavo gražūs skaičius Draugijos narių.

SALE

TAUTYBIŲ PAMALDOS

Šiais metais spalio 19 d. išpūdingai praėjo "All Nations Sunday" Warragul mieste. Jau daug metų ta šventė yra ruošiamą ir kasmet kitame mieste per visą Gippslandą. Sale seniūnijos lie-

tuviai visuomet šventėje dalyvauja.

Nors diena buvo šaltoka, bet Warragul Arts centras, kuris talpina 700 žmonių, buvo pilnas. Altorius buvo pastatytas vidury salės ir iškilmingas šv. Mišias koncertebravo Sale vyskupas D'Arcy su šešiais kunigais. Įvairių tautybių atstovai tautiniais rūbais įnešė tautines vėliavas ir sustatė aplink altorių. Vyskupas per pamokslą džiaugėsi, kad imigracija papildė Australijoje katalikų eiles, bet tuo pačiu sakė neužmiršti savo papročių ir savo kalbos. Skaitymus atliko kiekviena tautybė savo kalba ir jaudinančiai lietuviškai skambėjo: "Viešpatie suteik mūsų Tėvynei laisvę, Aušros Vartų Marija, surink savo vaikus išblaškytus po visą pasaulį". Ona Vitkauskienė ir Dalia Valytė atnešė tautinę juostą ir Metrašį - auką prie altoriaus.

Po pamaldų erdvioje valgykloje visi papietavom ir vyko tautybių pasirodymai - koncertas. Dalyvavo aštuonios tautybės. Deja, mums nepasisekė nieko suorganizuoti, nors Warragul jau nėra taip toli nuo Melbourne. Tos dienos princese buvo išrinkta italė, o išpūdingiausiai pasirodė kroatai, kurių atvažiavo dvi taut. šokių grupės jaunimo apsirengę tautiniais rūbais.

Gretimaj salėj vyko rankdarbių paroda ir ypatingai visi domėjosi mūsų gražiu gintaru. Buvo išdalin ta daug brošiūrėlių "Lituania", kurias parūpino p. Baltutis iš Adelaidės.

Mūsų eiles papildė lietuviai iš Latrobe Valley. Komiteto vardu tariau nuosirdų aciū visiems, kurie prisidėjo prie organizavimo, ir kurie dalyvavo.

E. Eskirtienė

Pietų Afrikos prezidentas Botha pasakė spaudos konferencijoje, kad užsienio valstybės turėtų palikti P. Afriką ramybėje. Nėra klausimo, kad aš niekad nepriimsiu savizudystės siūlymų ar spaudimo perduoti Pietų Afriką komunistams, pasakė prezidentas.

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius: nuo \$ 100 iki \$ 20.000 - 13%
Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas. nuo \$ 20.000 iki \$ 50.000 - 14%
nuo \$ 50.000 ir daugiau - 15%

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus įstaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendu.

● Teikia paskolas iki \$ 50.000 įkeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp. Pašto adresas: "TALKA". Box 4051. GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA. Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067. Įstaigos telef. 42 7377.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace. Bankstown NSW. Įstaigos telef. 709 8662.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051. 329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3045. 306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174. 546 7644

MELBOURNAS

PRANESIMAS SAULIŲ KUOPAI

DLK Vytenio šaulių kuopos valdyba praneša, kad lapkričio 16 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. įvyks metinis kuopos susirinkimas Lietuvių namuose, Bendruomenės kambaryje.

Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti.

Kuopos Valdyba

NAUJA TALKOS VALDYBA

Talkos valdyba praneša savo narių, esamų ir būsimų klientų, bei visuomenės žiniai, kad po neseniai praėjusio metinio susirinkimo valdybos nariai pareigomis pasiskirstė sekančiais: pirmininkas V. Alekna, vicepirmininkas P. Baltutis, sekretorius A. Šimkus, nariai: J. Balbata, A. Muceniekas.

Talkos reikalais prašome kreiptis į sekretorių ar Talkos įstaigoje jų veikimo valandom. Informacijas taip pat teikia ir visi valdybos nariai.

A. Šimkus, sekretorius

MELBOURNO LIETUVIŲ BIBLIOTEKOJ

Gauta: "Metmenys" 51, kūryba ir analizė. A. Maldonio "Rinktiniai raštai" I, eilėraščiai, Vilnius 84. Bronės Martin trys knygos: "Pragos komendantas Kodet", Chicago 76, "Dreams and Reality", Novel, New York 79, "The Wandering Sea Gull, Novel, New York 79. Danieliaus Ralio "The Chosen People - a Look into the past", (žydiškos problemos); Part one "The Chosen People", Part Two "The Persecuted People", Canada 86. Milda Danys "DP Lithuanian Immigration to Canada after the Second World War", studies in Ethnic and Immigration History, Toronto 86.

Aukojo: J. Pranckūnas \$ 5. Nuo širdus aciū!

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

"VARPO" KLUBAS

Paskutinės rungtynės buvo tarp vyrų komandų Doncasterio ir Melbourne. Rungtynės prasideda, centrai stovi vienas prieš kitą. Petras Verbyla 6 pėdų ir 4 inčų, Tomas Zdanis 6,5. Petras laimi išmušimą. Žaidynės greitos, seka ilgi metimai, prasiveržimai, kombinacijos tiesiog nuostabios. Kodėl taip visiems sekasi? Niekas neprameta, taškai seka tškus, net gražu žiūrėti. Jei komandos šią formą išlaikys iki sporto šventės, tai Sydneyje ir Hobarte saugokitės!

Taškus pelnė: Doncaster - Melbourne I: Edis Ragauskas 10, Povilas Adomavičius 23, Tomas Zdanis 13, Vadim Rossyan 12, Šarūnas Ziedas 6. Viso 65 taškai.

Doncaster - Melbourne II: Denis Liubinas 6, Povilas Steel 6, Danius Styk 18, Petras Verbyla 17, Dovydas Sadauskas 15. Viso 61 taškas.

Po rungtynių įvyko iešminė, kurioje jaunimas palosė futbolą, užkando ir pasilinksminę suko namų link. V.K.K.

PATIKSLINIMAS

III Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių org. komitetas atsiprašo J. Brazauskienės už komiteto veiklos pranešime "Tėviškės Aiduose" ir komiteto organizuotos loterijos bilietuose klaidingai pažymėtą vardo raidę, kur vietoje L. turėtų būti J.